

A hidrológiai körfolyamat és a vízkészletek

A hidrológia körfolyamat (1. ábra) során a víz három globális hidrológiai rendszerben tározódik:

- * légkör
- * szárazföldek
- * világóceán: az óceánok és a tengerek összessége

A szárazföldeken az alábbi víztározási helyek fordulnak elő:

- * a terep felszínén lefolyás közben
- * a terep felszínén hó és jég formájában
- * tavakban
- * patak és folyómedrekben
- * felszín alatt: talajnedvesség, talajvíz, rétegvíz, hasadékvíz

1. ábra: A hidrológiai körfolyamat.

- * A Föld teljes vízkészletét 2 milliárd km³-re becsülik. Ez a vízkészlet a Föld, mint égitest kialakulása óta változatlan, és a Föld teljes tömegének 1%-a.
- * Ezen vízkészletnek mintegy 37%-a kémiaiilag kötött víz, a szabad vízkészlet 1,36 milliárd km³-re tehető.
- * A szabad vízkészletek mintegy 97 %-a sós tengervíz, és a 3%-ra tehető édesvíz jelentős része (2,14%) a sarki jégtakarókban, illetve a gleccserekben fordul elő.
- * 0,001% felhők, köd, vízgőz
- * Így a teljes vízkészletnek csupán 0,03%-a (8,7 millió km³) a ténylegesen hasznosítható, hozzáférhető édesvíz.
- * Ennek 3%-a felszíni, 97%-a talajvíz (1. táblázat)

1. táblázat: A földi vízformák

Hidroszféra rész	Mennyiség (1000 km ³)	Összes víz %-ában	Édesvizek %-ában
Világóceánok	1338000	96.5	?
Felszín alatti víz	Össz. 23400	1.7	?
Édesvíz	10530	0.76	30.1
Talajnedvesség	16.5	0.001	0.05
Jég, hó	24364.1	1.766	69.56
Tavak édesvizű	91	0.007	0.26
sós vizű	85.4	0.006	?

Mocsarak	11.5	0.0008	0.03
Folyóvizek	2.1	0.0002	0.006
Élőlények	1,1	0.0001	0.0003
Légkör	12.9	0.001	0.04

Magyarország vízháztartása

Az átlagos évi vízforgalom jellemző adatai a következők (2-3. ábra és 2. táblázat):

* az ország területére hulló csapadék 58 km³

* a belépő vízfolyások vízszállítása 114 km³

* az ország területén elpárolgó víz 52 km³

* a kilépő vízfolyások vízszállítása 120 km³

Az elmúlt évek csapadékhiánya és a vízfolyások felső szakaszán létesült tározók következtében mind a belépő, mind a kilépő vízhozamok csökkenő tendenciát mutatnak.

2. ábra: Magyarország vízháztartása

3. ábra: A be- és kilépő felszíni vizek

2. táblázat: Magyarország vízháztartása

Beérkező víz (km ³ /év)	114		
Távozó víz (km ³ /év)	120		
Csapadékvíz (km ³ /év)	58	Felszíni vízbe	4,5
		Felszín alatti vízbe	3,5
		Talaj és növényzet	50
Párolgó víz (km ³ /év)	52	Talajból és növényzetből	50
		Vízhasználat során	0,6
		Felszíni vizekből	1,4
Felszíni vízbe jut (km ³ /év)	14,4	Csapadékból	4,5
		Vízhasználatokból	6,8
		Felszín alatti vízből	3,1
Vízhasználatok (km ³ /év)	7,4	Felszín alatti vízből	2
		Felszíni vízből	5,4
Felszíni vízből távozik (km ³ /év)	8,4	Vízhasználattal	5,4

Párolgással 1,4

Felszín alatti vízbe 1,6

http://www.agr.unideb.hu/ebook/vizminoseg/a_hidrolgiai_krfolyamat_s_a_vzkszletek.html

A hidrológiai körfolyamat és a vízkészletek